

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№12

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2025-yil, dekabr.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA DAVRIDA TIJORAT BANKLARI LIKVIDLILIK XAVFINI BOSHQARISHI.....	44
Baxromov Nodirjon Muxammadamin o'g'li	
TURIZM XIZMATLAR BOZORI ISTE'MOLCHILARINI SEGMENTLASH USULI ASOSIDA DIVERSIFIKATSIYA KONSEPSIYASINI ISHLAB CHIQISH.....	48
Maxmudova Aziza Pirmamatovna	
"INNOVATSION AGROTEKNOLOGIYALAR VA "YASHIL IQTISODIYOT" TAMOIYILLARI ASOSIDA G'ALLA YETISHTIRISH BARQARORLIGINI BAHOLASH.....	53
Turayeva Gulizahro	
АНАЛИЗ ЦЕНОБРАЗОВАНИЯ НА ЗЕРНОВЫЕ ПРОДУКТЫ ПО ДАННЫМ МАРКЕТИНГОВЫМ ИСЛЕДОВАНИЯМ (НА ПРИМЕРЕ НАМАНГАНСКОЙ ОБЛАСТИ).....	57
Баҳриддинов Жаҳонгирбек Равшанжон ўғли	
KICHIK BIZNES RIVOJINI TA'MINLASHDA BOZOR INFRATUZILMALARINING AHAMIYATI.....	62
G'aniyev Botir Baxtiyorovich, Zakirova Gulnora Mirzaliyevna	
KICHIK SANOAT ZONALARI FAOLIYATINI SAMARALI BOSHQARISH METODOLOGIYASI VA YO'LLARI.....	67
Shodmonqulov Kamoliddin Murodillaevich	
INNOVATION FAOLIYAT XARAJATLARINING BUXGALTERIYA HISOBI VA AUDITINI TAKOMILLASHTIRISH.....	73
Mustafoev Akbar Mustafo o'g'li	
MAHSULOT DIVERSIFIKATSIYASI VA LOGISTIKA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH ASOSIDA EKSPORT POTENSIALINI OSHIRISH YO'LLARI.....	78
Maxkamov Ibrayim, Jo'raboyeva Shohida Kamoliddin qizi	
REKLAMA SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI MARKETING STRATEGIYALARI ROLI.....	83
Abduxalilova Laylo To'xtasinovna, Raxmonqulova Shahrizoda	
SIRKULAR IQTISODIYOTDA YOPIQ SIKL NAZARIYASINING ROLI.....	87
Sodikov Zokir Rustamovich	
YASHIL TEKNOLOGIYALARNI JORIY ETISHDA MOLIYAVIY RAG'BATLAR VA ULARNING NATIJALARI.....	92
Axmadjonova Gulmira Xabibulla qizi	
MAMLAKAT IQTISODIYOTI RIVOJLANISHIDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNING ROLI.....	97
G'aniyev Baydulla Toshmurodovich	
АНАЛИЗ ПОДХОДОВ ЦЕНТРАЛЬНЫХ БАНКОВ К РЕГУЛИРОВАНИЮ ИННОВАЦИОННЫХ БАНКОВСКИХ ПРОДУКТОВ: СРАВНЕНИЕ УЗБЕКИСТАНА И МЕЖДУНАРОДНОЙ ПРАКТИКИ.....	101
Даулетиярова Шахло	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ РЫНКА ЦЕННЫХ БУМАГ УЗБЕКИСТАНА.....	109
Кадилова Хадича Тураевна	
XORIY MAMLAKATLARINING IQTISODIYOTNI UGLERODSIZLASHTIRISH STRATEGIYALARI: O'ZBEKISTON UCHUN TAKLIFLAR.....	115
D.X. Pulatov, F.E.Shamsiyev	
O'ZBEKISTONDA ISLOM MOLIYASI: MUAMMOLAR VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	125
Sattorov Ixtiyor Ochilovich, Karimov Shohruh Yo'ldoshali o'g'li	
HISOB SIYOSATI TARKIBIY TUZILISHI MASALALARI.....	133
Botirova Raximaxon Abdujabbarovna	
QURILISHDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNING MOLIYAVIY TAHLILI.....	136
Musayeva Shoirazimovna	

KICHIK SANOAT ZONALARINI RIVOJLANTIRISH ORQALI AHOLI TURMUSH FAROVONLIGINI OSHIRISH.....	144
Axmedov Oybek Turgunpulatovich	
O'ZBEKISTON SUG'URTA BOZORI PORTFELI TAHLILI.....	149
Madraximov Ilxom Kamilovich	
FOYDA SOLIG'INING O'ZIGA XOS MUAMMOLI JIHATLARI.....	154
Zaripov Xusan Baxodirovich	
AGRAR SEKTORNI INNOVATSION MODERNIZATSIYA QILISHDA INVESTITSIYA OQIMLARINI BOSHQARISH MODELLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	159
Xamrayev Quvvat Iskandarovich	
OLIY TA'LIM XIZMATLARI BOZORIDA MARKETING TADQIQODLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	163
Jalilov Jamshid G'anjionovich, Safarov Zavqiddin Zokir o'g'li	
MINTAQA SANOAT TARMOG'I RIVOJLANISHINING IQTISODIY-STATISTIK TAHLILI.....	168
Xayitboev Abror Quvondiqovich	
РОЛЬ СМЕШАННОГО ФИНАНСИРОВАНИЯ (BLENDED FINANCE) В ПОВЫШЕНИИ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ КОММУНАЛЬНЫХ УСЛУГ: УРОКИ РАЗВИВАЮЩИХСЯ СТРАН.....	174
Гулмаматова Дурдона Шерали кизи	
KORXONALARDA STRATEGIK BOSHQARUV.....	180
Musayeva Dilnoza Dilshatovna	
BANK TIZIMIDA MARKETING AHAMIYATI VA BANK MARKETINGI.....	184
Usubjonov Zaxriddin Vasliddin o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN XORJIY KREDIT MABLAG'LARINI JALB KILISH HUQUQIY JIHATLARI.....	189
Qulliyev Anvar Zayniddinovich	
TIJORAT BANKLARINI TRANSFORMATSIYALASH SHAROITIDA CHAKANA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	194
Alimov Umid O'ktambayevich	
MAHSULOTLARNING RAQAMLI PASPORTI TIZIMINI JORIY ETISH OMILLARI VA TO'SIQLARI.....	200
Avloqulova Sadoqat Sobirjon qizi	
KORXONALARDA FOYDA VA ZARARLARNI TAHLIL QILISHDA INNOVATSION METODLAR AHAMIYATI.....	207
Ernazarov Ortiq Eshnazarovich, Farog'at Xo'jabekova	
ВЛИЯНИЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА НА ЭКОНОМИЧЕСКОЕ БЛАГОСОСТОЯНИЕ, А ТАКЖЕ НОВЫЕ МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ ДОХОДОВ НАСЕЛЕНИЯ.....	212
Останов Эгамберди	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA INNOVASION TEXNOLOGIYALARNI INTEGRATSIYALASH: MOHIYATI VA RIVOJLANISH IMKONIYATLARI.....	218
Xakimova Xulkar Xamidovna	
QORAQALPOG'ISTON VA XORAZM OZIQ-OVQAT SANOATINING IQTISODIY-STATISTIK TAHLILI HAMDA UNI YANADA RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	224
Tleuov Niyetulla Raxmanovich	
OILAVIY KORXONALARNING IQTISODIY TIZIMDAGI O'RNI.....	230
Shadiyeva Gulnora Mardiyevna, Rustamova Zarina Rustamovna	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA O'ZBEKISTON OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MARKETING FAOLIYATINI MODELLASHTIRISH VA BOSHQARISH MEXANIZMLARI.....	234
Sadikov Shoxrux Shuxratovich	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASI KORXONALARINING RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHDA RAQAMLI XIZMATLARNING AHAMIYATI.....	238
Asenbaeva Aydaygul Edenbaevna	
BARQARORLIK VA YASHIL MENEJMENT: ILMIY-NAZARIY YONDASHUVLAR VA AMALIY AHAMIYATI.....	242
Djalilova Dilbar Abdikarim qizi	

HUDUDLARNING IQTISODIY SALOHİYATINI INNAVATSION-INVESTITSION BOSHQARISH STRATEGIYASI VA MEXANIZMI (XORAZM VILOYATI MISOLIDA)	247
Maqsudova Malohatxon Maqsudovna, Yaxshimuratov Maqsadbek Narimon o'g'li	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT BUDJETINI 2026-YILGI SOLIQ SIYOSATINING TAHLILI VA XALQARO SOLISHTIRMA YONDASHUVI	251
Abdullayev Zafarbek Safibullayevich	
O'ZBEKISTON MINTAQALARIDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH OMILLARI	256
Mamataliyeva Dilnoza Raxmonovna	
TRANSFORMATSIYALASHUV SHAROITIDA INVESTITSİYALAR SHAKLLANISHI VA ULARNI SAMARALI BOSHQARISH YO'NALISHLARI	259
To'rayev Jasurali To'rayevich	
O'ZBEKISTONDA SAVDO TASHKILOTLARINING FAOLIYATI VA RIVOJLANISH HOLATI	264
B. Sulaymonov	
NAMANGAN VILOYATIDA "YASHIL IQTISODIYOT" MODELIGA O'TISH JARAYONIDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING IQTISODIY FAOLLIGI	270
Xonto'rayev Obbosxon Kamolxon o'g'li	
O'ZBEKISTONDA "YASHIL" IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	274
Xoshimov Pazliddin Zuxurovich	
KICHIK BIZNES ORQALI ISH O'RINLARINI YARATISH STRATEGIYALARI: NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA	278
Ergasheva Nigora Abdigapparovna	
MAMLAKATIMIZDA QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INING IJTIMOIIY-IQTISODIY AHAMIYATI	283
Quryozov Sardorbek Sharifboevich	
РАЗРАБОТКА И ПРИОРИТИЗАЦИЯ КЛЮЧЕВЫХ ИНДИКАТОРОВ ЭФФЕКТИВНОСТИ ДЛЯ ОБЩЕНАЦИОНАЛЬНОЙ ПАНЕЛИ МОНИТОРИНГА ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БОЛЬНИЦ: ЭКСПЕРТНАЯ ОЦЕНКА СО СТОРОНЫ РУКОВОДИТЕЛЕЙ МЕДУЧРЕЖДЕНИЙ	290
Шухратов Мамуржон Шухрат угли	
MAHALLIY DAVLAT HOKIMIYAT ORGANLARINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA BOSHQARISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR	297
Nurmurodov Zafarjon Nurmurod o'g'li	
BANK TIZIMINING BARQAROR MOLIIYAVIY RIVOJLANISHINI TA'MINLASH VOSITALARI	303
Sadikov Iskandar Gayratovich	
ЗЕЛЕНОЕ ФИНАНСИРОВАНИЕ В ЗЕЛЕНОЙ ЭКОНОМИКЕ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА	308
Халиков С. Х.	
HUDUDIIY IQTISODIY RIVOJLANISHDA KICHIK BIZNESNI ROLI VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH CHORALARI	313
Ergashev Jamshid Jamoliddinovich	
ИСТОРИЧЕСКИЙ ПРОЦЕСС СТАНОВЛЕНИЯ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ	317
Мажидова Фарангиз Фуркатзода	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDAGI TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA ISHLAB CHIQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	321
Isakov Oybek Jamoliddinovich	
NORASMIY KOOPERATSIYA MUNOSABATLARINING FERMER XO'JALIKLARI YETISHTIRGAN MAHSULOT MIQDORIGA TA'SIRINI BAHOLASH	325
Ismoilov Azamat	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA FOIZ RISKINI BOSHQARISH AMALIYOTI	332
Seitnazarov Daniyar Baxadirovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA SUT VA SUT MAHSULOTLARINI QAYTA ISHLOVCHI KORXONALAR FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH	341
Normuradov Nurbek Sunatilloevich	
"AYOL RAHBARLAR: RAHBARLIK SALOHİYATI VA ISH JOYIDA TENGLIK" FRANSIYA DAVLATI TAJRIBASI ASOSIDA	346
Abduraxmonova Feruzabonu	

QISHLOQ XO'JALIGIDAGI KLASSTERLARNING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH.....	352
Dildora Yuldasheva	
TIJORAT BANKLARINING DEPOZIT BAZASINING YETARLILIGINI TA'MINLASH YO'LLARI	359
I.J. Isakov	
OLIY TA'LIM SIFATINI OSHIRISH VA IQTISODIY DIAGNOSTIKA O'TKAZISHNING XORIJ TAJRIBASI.....	363
Xo'jaxonov Ma'rufxon Xamidxonovich, Axmedov Oybek Turg'unpulatovich	
INKLYUZIV TA'LIMNI MOLIYAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHDAGI MUAMMOLAR VA ULARNI YECHISH YO'LLARI.....	369
Egamberdiyeva Dilorom Botir qizi, Pulatova Moxira Baxtiyorovna	
"KREATIV IQTISODIYOT" HAMDA "TURIZM" TUSHUNCHALARINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	374
Abdurasulov Shovqiddin Erkin o'g'li	
THE STRATEGIC ROLE OF THE INDUSTRIAL SECTOR IN THE NATIONAL ECONOMY AND DEVELOPMENT FACTORS.....	380
Rakhimov Bakhromjon Ibroximovich	
INVESTITSIYALARNI MOLIYALASHTIRISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI.....	386
Ismailov Dilshod Anvarjonovich	
GLOBAL INCOME INEQUALITY IN 2024: CAUSES, PATTERNS, AND CONSEQUENCES.....	393
Ilhomjonov Jaxongir Alisher o'g'li	
ТОРГОВЫЕ ОТНОШЕНИЯ В СВОБОДНО ЭКОНОМИЧЕСКИХ ЗОНАХ: ПРОБЛЕМЫ И РЕШЕНИЯ	401
Шарифходжаев Шавкат Окилович, Ачилова Ширин Шавкат кизи	
O'ZBEKISTON KON-METALLURGIYA SANOATI: RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA HOZIRGI HOLATI	407
Ergashov Botirjon Ergashovich	
PENSIYA JAMG'ARMASIDA DAVLAT BUDJETI TRANSFERTLARI ULUSHI HAMDA UNING XORIJ TAJRIBASI	415
Sherjonov Doniyor Saparbayevich	
O'ZBEKISTON SANOAT KORXONALARINI QIMMATLI QOG'OZLAR BOZORIDAN FOYDALANIB MOLIYALASHTIRISHNING HOZIRGI HOLATI VA MUAMMOLARI.....	419
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'I BO'YICHA FIRIBGARLIKLAR: MEXANIZMLARI, SABABLARI VA ULARNI OLDINI OLISH YO'LLARI.....	425
Eshkarayev Bobir Chariyevich	
TOG' VA TOG'OLDI HUDUDLARIDA QISHLOQ XO'JALIGINI DIVERSIFIKATSIYA QILISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI VA IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	431
Abdulxayeva Gulshan Maxmudovna	
TURIZM SOHASINING IJTIMOIIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI (SAMARQAND VILOYATI MISOLIDA).....	435
Xalimov Shaxboz Xalimovich	
SANOATDA IQTISODIY MOLIYAVIY HISSOBOTLAR XALQARO STANDARTLARINI RAQOBATBARDOSH KORPORATIV STRATEGIYALARNI SHAKLLANTIRISHDA QO'LLASH.....	442
Turaboev Ibroxim Ismoil o'g'li	
ФОНДИРОВАНИЕ И СТРАХОВАНИЕ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫМИ РИСКАМИ АПК: СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ И МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ	447
Дурманов Акмал Шаймарданович	
PAHTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARI RIVOJLANISHINING STATISTIK KO'RSATKICHLARI TAHLILI	456
Atajanova Guli Maxsudbekovna	
JAHON MOLIYAVIY BOZORLARI BARQARORLIGIGA GLOBAL IQTISODIY INQIROZLAR VA GEOSIYOSIY OMILLARNING TA'SIRI HAMDA ULARNI BOSHQARISH STRATEGIYALARI	462
Abdurazakova Nargiza Rixsibayevna	

QISHLOQ XO'JALIGIDA RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH VA OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARINI ISHLAB CHIQRISHDA BOSHQARUV QARORLARINING IQTISODIY TAHLILI.....	467
Mamadiyarov Dilshad Uralovich	
PAXTA TOZALASH KORXONALARINING TARKIBIY BO'LINMALARIDA MOLIVAVIY BOSHQARUV TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	474
Murodov Orif Jumayevich, G'ulomov Xaydarbek Ilyos o'g'li	
BARQAROR KELAJAK SARI: MAMLAKATDA EKOLOGIK XAVFSIZLIKNI MUSTAHKAMLASH	482
Abdullaev Shavkatjon Maxmudillaevich	
ZAMONAVIY IQTISODIY SHAROITLARDI KORXONALARNING MOLIVAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASH	487
Abdulakimova Moxina Farxod qizi	
UMUMIY OVQATLANISH SHAHOBCHALARINING FAOLIYATI SAMARADORLIGINI TAHLIL QILISH.....	493
Amiriddinova Muslima Zayniddin qizi	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA MIJOZLAR EHTIYOJINI O'RGANISH VA XIZMAT SIFATINI OSHIRISHNING INNOVATSION YONDASHUHLARI	498
Babayeva Lola Ibragimovna	
MINTAQADA TARIXIY VA MADANIY TURIZMNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISHDA DAVLAT HAMDA XUSUSIY SHERIKCHILIK TIZIMIDAN FOYDALANISH	504
Xusanov Chari Kadirovich	
PROSPECTS FOR IMPROVING INFRASTRUCTURE FOR SMALL BUSINESS AND ENTREPRENEURSHIP IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN.....	509
Botirova Xulkar Olimjonovna	
THE IMPACT OF AGRICULTURAL CLUSTERS ON FOOD SECURITY AND MACROECONOMIC STABILITY	514
Sherkulov Shohruh Erkin ugli	
OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA ISSIQXONA IQTISODIYOTINI O'RNI VA NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLAR	520
Otavullaev Sukhrob Sa'dullo o'g'li	
IJTIMOII AHAMIYATI YUQORI LOYIHALARNI DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI ASOSIDA BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	524
Taspanova Ayzada Kenjebayevna	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIDA RAQOBAT STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH	529
Sharopova Nafosat Radjabovna, Jamolova Aziza	
TIKUV-TRIKOTAJ KORXONALARIDA ISTE'MOLCHILARNING XULQ-ATVORINI O'RGANISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	537
Sultonova Zulxumor, Bobojonov Baxrombek Ro'zimovich	
INTERNATIONAL TRADE BETWEEN INTEGRATION AND ISOLATION: INNOVATION AND UNCERTAINTY IN A FRAGMENTING GLOBAL ECONOMY.....	542
Zakhidov Azizbek Rustamovich	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI QO'NG'IROT TUMANIDA SIGIRLAR BOSH SONINING PROGNOZ KO'RSATKICHLARI	548
Sabit Gabbarov	
TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTINI OSHIRISHDA YASHIL MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH	552
Ergashxodjayeva Shaxnoza Djasurovna, Xo'janova Husnora	
O'ZBEKISTONDA IQTISODIY O'SISH SIFAT OMILLARINING TA'SIRINI BAHOLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	558
Bustonov Mansurjon Mardonakulovich	
ОБЩАЯ КОНЦЕПЦИЯ СТАБИЛЬНОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ФИНАНСОВЫХ РЕСУРСОВ.....	567
Зайналов Джахонгир Расулович	
ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ РЫНКОВ КАПИТАЛОВ	571
Хотамкулова Мадина Санжар кизи, Зайналов Джахонгир Расулович	

IPOTEKA KREDITI MEXANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA AMALIY ISHLAR TAHLILI	576
A'zamxo'jayeva Nihola Sulaymon qizi	
KORXONALARDA YASHIL MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISHNING XORIJ TAJRIBASI	581
Abdurashidova Nigora Alisherovna, Abduqodirova Donoxon	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIDA ISHLAB CHIQRISH SALOHİYATINI OSHIRISH OMILLARI VA MEZONLARI	588
Jumanov Ruslanbek Bobojanovich	
O'ZBEKISTONIDA MEHNAT BOZORINING TARKIBIY TRANSFORMATSIYASI VA UNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI	592
Rasulev Alisher Fayziyevich, Qodirov Asliddinxo'ja Mahammadjon o'g'li	
STUDY OF THE ECONOMIC EFFICIENCY OF GREEN BONDS, ECOLOGICAL LOANS, AND GREEN INVESTMENT FUNDS, AS WELL AS THEIR IMPORTANCE IN THE FINANCIAL SYSTEM.....	595
Avazov Azizbek Ashurali o'g'li	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK TERMINOLOGIYASINING ILMIY-TAHLILII TALQINI.....	603
Aripov Oybek Abdullayevich	
O'ZBEKISTONDA MEHNAT BOZORINING TARKIBIY TRANSFORMATSIYASI VA UNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI.....	608
Rasulev Alisher Fayziyevich, Qodirov Asliddinxo'ja Mahammadjon o'g'li	
FERMER XO'JALIKLARIDA INVESTITSION JARAYONLARNI TASHKIL ETISH VA OPTIMALLASHTIRISH.....	611
Kdirbaev Amir Marat uli	
ITALIYA VA YAPONIYADA DAVLAT QARZINING UZOQ MUDDATLI BARQARORLIGI: FISKAL QOIDALAR VA QARZ BOSHQARUVI STRATEGIYALARINING QIYOSIY TAHLILI.....	614
Abdurahimov Abror Zafarovich, L.M. Tashpulatova	
ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ В ВЫСШЕМ ОБРАЗОВАНИИ: ВОЗМОЖНОСТИ ПЕРСОНАЛИЗАЦИИ, ВЫЗОВЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ	621
Камалова Малика Низамовна, Очилов Акрам Одилович	
O'ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOTNING ISHSIZLIK DARAJASIGA TA'SIRINI IFODALOVCHI ASOSIY OMILLAR	626
Raxmonov Bekzod Sharibjon o'g'li	
GLOBAL XAVFLARNING KESKINLASHUVI SHAROITIDA QAYTA SUG'URTANI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	631
Norov Zarif Shamsiddinovich	
INNOVATSION SUG'URTA XIZMATLARINI JORIY ETISH ORQALI IXTIYORIY SUG'URTA XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	638
Xayitov Nodirjon Uzokovich	
VOSITACHILIK XIZMATLARINI KO'RSATUVCHI SUBYEKTLAR AUDITI SIFAT NAZORATI.....	652
O.Q. Qo'shmatov	
AUDITORLIK XULOSASINI SHAKLLANTIRISHDA MATEMATIK MODELLARDAN FOYDALANISH MASALALARI	657
I.Qo'ziyev, F.Ochilov	
MAJBURIYATLAR HISOBINING NAZARIY ASOSLARI.....	664
Ochilov Farxodjon Shavkatjon o'g'li	
ВОПРОСЫ РЕОРГАНИЗАЦИИ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В СЕЛЬКОМ ХОЗЯЙСТВЕ	669
Розиков Жалил Жалолович	
TOVAR-MODDIY ZAXIRALAR AUDITINI O'TKAZISH TARTIBI.....	678
M.Xayitboyev	
USTAV KAPITAL HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	683
Inomjon Sherimbetov	
QISHLOQ XO'JALIGIDA KOOPERATIVLARNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI	688
Mirzayev Musurmon Umidullayevich, Ziyadullayev Ilhom Narkobilovich	

EKSPORT BOZORLARINI DIVERSIFIKATSIYA QILISHDA MOLIVAVIY RAG'BATLARNING ROLI	694
Galiyev Tohir Fazliddinovich	
ZAMONAVIY LOGISTIKA TIZIMIDA MARKETING STARTEGIYALARIDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	700
Abduqodirova Umida G'ayrat qizi	
QASHQADARYO URBANIZATSIYALASHGAN HUDUDLARIDA AGLOMERATSIYA JARAYONLARIGA TA'SIR KO'RSATUVCHI OMILLAR	706
Nazarova Feruza Usmonovna	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN ALOQA KORXONALARINI KREDITLASHNING ZARURLIGI HAMDA IQTISODIY AHAMIYATI.....	713
Shaymatov Mansur Jo'rabaevich	
MOLIVAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA MOLIVAVIY AKTIVLARNI TAN OLISH	720
Odiljonova Oybarchin Fayzullo qizi	
QISHLOQ XO'JALIGIDA INNOVATSION TRANSFORMATSIYA BARQARORLIGINI BAHOLASH	724
Sanetullaev Aybek Esbosinovich	
XALQARO AVTOMOBIL ISHLAB CHIQUVCHI KOMPANIYALARNING RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI	728
Xidoyatov Mirsaid Mirmuhsunovich	
ENSURING THE FINANCIAL SUSTAINABILITY OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS: STRATEGIES FOR RESILIENCE IN AN ERA OF DECLINING RESOURCES AND RISING EXPECTATIONS.....	734
Inomiddin Imomov	
"YASHIL" TEXNOLOGIYALARNI IQTISODIY RIVOJLANISHGA INTEGRATSIYA QILISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	744
Miraxmedova Maftuna Ibragimovna	
ИНТЕГРАЛЬНЫЙ ПОДХОД К ОЦЕНКЕ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	751
Алиева Эльнара Аметовна	
AHOLI DAROMADLARI VA ULARNING SHAKLLANISH MANBALARI.....	756
So'fiyeva Xusniya Soxibjonovna	
НАУЧНО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ПРОЕКТИРОВАНИЮ И РАЗВИТИЮ ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ	760
Назарова Гулчебра Нурмуханбетовна	
СОВРЕМЕННЫХ ПОДХОДОВ ПО ОЦЕНКЕ ЭКСПЛУАТАЦИОННОЙ УСТОЙЧИВОСТИ МАЛОМОЩНЫХ СЕТЕВЫХ ФОТОЭЛЕКТРИЧЕСКИХ СТАНЦИЙ	766
А.Р. Кудратов	
IJTIMOIIY XIZMATLAR KO'RSATISH JARAYONIDA TASHKILIIY VA IQTISODIY MUNOSABATLAR	775
Berdiyeva Nafisa Qahramonovna	
QISHLOQ XO'JALIGIDA INNOVATSION BIZNESNI BOSHQARISH VA YANGI TEXNOLOGIYALAR ORQALI SAMARADORLIKNI OSHIRISH	780
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
GRUZIYA TAJRIBASIDA BARQAROR TURIZMNI TA'MINLASHNING TASHKILIIY-IQTISODIY MEKANIZMLARI VA ULARNING O'ZBEKISTON SHAROITIDA QO'LLANILISHI	786
Suyunova Dilnoza Mexridin qizi	
INNOVATSION FAOLIYATNING MINTAQADA XIZMAT KO'RSATISHNI TAKOMILLASHTIRISHDAGI XUSUSIYATLARI	790
Fayziyeva Shirin Shodmonovna	
QORAQALPOG'ISTON HUDUDIDA ETNOGRAFIK TURIZM KLASSTERINI SHAKLLANTIRISHNING IQTISODIY OMILLARI	795
Kunnazarova Orazxan	
MAMALAKATIMIZ IMPORTI VA EKSPORTIDA KICHIK BIZNESNING ULUSHI	798
Jo'rayev Ilhomjon Kamolidinovich	
YEVROOBLIGATSIYA VA UNING AKSIYADORLIK JAMIYATLARI TOMONIDAN EMISSIIYASI	807
Avezov Ibrohim Ilxomovich	

IQTISODIYOTDAGI INNOVATSION O'ZGARISHLAR SHAROITIDA TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI BOSHQARISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	808
Xonkeldiyeva Komilaxon Ravshanjon qizi	
SPORT ANJOMLARI SANOATIDA INNOVATSION JARAYONLARNI TIZIMLASHTIRISH MODELINING ZARURATI.....	813
Xamraqulov Ixtiyor Baxtiyorovich	
GREEN MARKETING STRATEGIES AND THE APPLICATION OF NEUROMARKETING METHODS IN THEIR DEVELOPMENT.....	819
Samadov Asqar Nishonovich, Latipova Go'zal	
OZIQ-OVQAT SANOATIDA KICHIK KORXONALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	825
Mavlanova Barchinoy Shonazar qizi	
BARQAROR IQTISODIY RIVOJLANISHDA INVESTITSİYALAR AHAMIYATINING EMPIRIK TAHLILI	831
Nazarova Ra'no Rustamovna, Najmiddinov Yahyo Fazliddin o'g'li	
YASHIL TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA MEHMONXONALAR ROLI: MUAMMOLAR VA IMKONIYATLAR.....	840
Raxmonova Nigina Anvarovna	
IJTIMOII SIYOSAT SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI: O'ZBEKISTONNING AMALIY YONDASHUVI VA RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	844
Bafojev Farrux Jo'raqulovich	
AHOLI IJTIMOII HIMOYASINI KUCHAYTIRISH MUAMMOLARI	852
Ulashev Xubbim Askarovich	
YASHIL TA'LIM RIVOJLANISH BOSQICHLARI: YAPONIYA MISOLIDA	856
Raxshona Nabibullayeva	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ELEKTRON SAVDONING MINTAQA IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISHGA TA'SIRI.....	861
Mo'minov Yahyobek Shokirjon o'g'li	
TUROPATORLIK FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI.....	865
Toshev Akmal Salimovich	
TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH ORQALI MINTAQADA AHOI DAROMADLARINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	874
Quldasheva Maftuna Musurmon qizi	
ФАКТОРЫ И МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	878
Алиева Эльнара Аметовна, Рахматхонов Саидодилхон Расулхон угли	
МЕХАНИЗМЫ УСТОЙЧИВОГО ФИНАНСИРОВАНИЯ В СТРАНАХ С РАЗВИВАЮЩЕЙСЯ ЭКОНОМИКОЙ: РОЛЬ ESG-ИНСТРУМЕНТОВ, ДИНАМИКА РАЗВИТИЯ РЫНКА ЗЕЛЁНЫХ ОБЛИГАЦИЙ И ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ ПОДХОДЫ НА ПРИМЕРЕ УЗБЕКИСТАНА И МАЛАЙЗИИ.....	884
Нарзуллаева Мехрангиз Ақобировна	
DORIVOR O'SIMLIKLAR SAVDOSIDA QIYMAT ZANJIRI TAHLILI: IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISH OMILLARI.....	893
Maftuna Ermatova Arslonbek qizi	
O'ZBEKISTON VA TURKMANISTON O'RTASIDAGI SAVDO AYLANMASI TAHLILI	899
Voxidova Mehri Xasanovna	
GLOBAL KOMPANIYALARDA RAQAMLI MENEJMENTNING SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI	905
Axmedov Sardor Shuxrat o'g'li	
IQLIM O'ZGARISHLARI VA GLOBALLASHUV SHAROITIDA EKOLOGIK-HUQUQIY TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH.....	912
Jumanazar Xolmuminov	
YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHNING JAHON TAJRIBASI	916
Kalandarova Elnura Muzaffar qizi	
INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA HUDUDLARNING INVESTITSIYAVIY JOZIBADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	921
Rahmatullayev Bobir Chorshamiyevich	

FINANCING WATER RESILIENCE: A FEASIBILITY ANALYSIS OF SOVEREIGN BLUE BOND ISSUANCE IN UZBEKISTAN.....	926
Yakubov Jakhongir	
УКРЕПЛЕНИЕ ПАРТНЁРСТВО И СОЗДАНИЕ ЕДИНСТВЕННОГО ЭНЕРГОРЫНКА В УЗБЕКИСТАНЕ	929
Каримова Нуржахон Олим кизи	
ИННОВАЦИОННАЯ ЗРЕЛОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЯ КАК ФАКТОР РОСТА ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ: МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРИМЕНЕНИЯ КОМПЛЕКСНОЙ МОДЕЛИ	935
Алиева Эльнара Аметовна, Табаков Евгений Сергеевич	
"BUDJET JARAYONLARIDA XAVFLARNI ANIQLASH VA BAHOLASH: ICHKI AUDIT YONDASHUVLARI"	941
Abdujalilova Dilnoz Abdusattorovna, Nishonxo'djaev Bekzod Baxodir o'g'li	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHDA DAVLATNING ROLI	947
Raximov Baxromjon Ibroximovich	
O'ZBEKISTONDA SUT SEKTORINING QIYMAT ZANJIRINI SANOATLASHTIRISH MUAMMOLARI.....	951
Urazov Jamshidjon Sa'dullayevich	
STRATEGIK BOSHQARUV HISOBIDA XARAJATLAR HISOBI VA KALKULYATSIYA TIZIMLARINING HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANISH YO'NALISHLARI	955
Hamroyeva Zuhra Amiral qizi	
АНАЛИЗ И ОЦЕНКА ТЕКУЩЕГО СОСТОЯНИЯ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В АЗЕРБАЙДЖАНЕ	961
Ариф Мустафаев	
ФАКТОРЫ ВЛИЯЮЩИЕ НА ИЗМЕНЕНИЯ ДОХОДОВ НАСЕЛЕНИЯ УЗБЕКИСТАНА В УСЛОВИЯХ РЫНОЧНОЙ ЭКОНОМИКИ.....	968
Ишонкулова Феруза Асатовна	
O'ZBEKISTONNING INVESTITSION HUQUQIY SIYOSATIDA GLOBAL REYTINGLARNING NORMATIV-HUQUQIY ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	974
Gavhar Bekmurodova Adham qizi	
XALQARO MOLIYA BOZORIDA KREDIT RISKINI BAHOLASHNING ZAMONAVIY USULLARI VA RISKLARNI BOSHQARISH TIZIMINING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI.....	981
Ochilova Xusniya Olim qizi, Yuldasheva Umida Asanaliyevna	
JAHONDA BRONLASH TIZIMLARINING RIVOJLANISH BOSQICHLARINING EVOLYUTSIYASI.....	987
Ismatillaeva Sitara Sayfidin qizi	
MILLIY IQTISODIYOT INNOVATSION SALOHİYATIDAN SAMARALI FOYDALANISHDA JAHON TAJRIBALARI.....	994
Samadqulov Muhammadjon Islom o'g'li	
HUDUDIY RIVOJLANISHDA SOLIQ IMTIYOZLARINING AHOLI DAROMADLAR DINAMIKASIGA TA'SIRI.....	998
Olimjon Fattoyev G'ayrat o'g'li	
OLIY TA'LIM MUASSASALARINING ZAMONAVIY SHAROITLARDI RAQOBATBARDOSHLIGI: NAZARIY JIHATLARI VA AMALIY BOSHQARUV STRATEGIYALARI	1002
Adizov Bobir Baxtiyorovich	
ZAMONAVIY SHAROITDA TADBIRKORLIK FAOLIYATI RISKLARINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	1005
Sirojiddinov Kamoliddin Ikromiddinovich, Nasritdinov Bekzod Xusnutdinovich	
NAMANGAN VILOYATIDA QURILISH KLASHTERINI RIVOJLANTIRISHNING ASOSIY OMILLARI VA ISTIQBOLLI MANBALARI.....	1011
Abduraxmanov Muxtorali Abduvoxidovich	
ПЕРСПЕКТИВЫ ПОВЫШЕНИЯ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ	1016
Авезова Шахноза Махмуджановна	
MOLIYAVIY SAVODXONLIKNI OSHIRISHGA TA'SIR KO'RSATADIGAN OMILLAR.....	1022
Obilov Mirkomil Rashidovich	

“O‘ZBEKISTONDA TURIZMNING MADANIY IDENTIKLIKKA TA’SIRI: SOTSIOLOGIK TAHLIL”	1028
Alijonova Nargiza Rashidjon qizi	
STATISTICAL ANALYSIS OF CREDIT INTEREST RATES.....	1034
Abdullayev Shakhobiddin Shamsiddinovich	
QISHLOQ XO‘JALIGIDA LOGISTIKA XARAJATLARINI OPTIMALLASHTIRISH METODLARI VA SAMARALI TA‘MINOT ZANJIRI MODEL.....	1037
Olimova Bahora Shuxratovna	
INNOVASION IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHINING NAZARIY JIHATLARI.....	1042
Abdulkakimov Zuxrali Tursunaliyevich	
TIJORAT BANKLARIDA DEPOZIT BAZASI BARQARORLIGIGA TA’SIR ETUVCHI OMIL SIFATIDA FOIZ SIYOSATI VA UNING AMALIY JIHATLARI.....	1047
Axmedova Dilafro‘z Elshodovna	
B2BDA RAQAMLI MARKETINGDAN FOYDALANISH BO‘YICHA XORIJIY TAJRIBALAR.....	1053
Abdubotirova Madinaxon	
ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ МЕХАНИЗМ ИННОВАЦИОННО - ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ.....	1059
Баходирова Хилола Баходировна	
RAQOBATBARDOSH MAHSULOT ISHLAB CHIQRISHDA YASHIL MARKETING STRATEGIYASIDAN FOYDALANISH.....	1063
Ergashxodjayeva Shaxnoza Djasurovna, Abdurazakova Diyora	
ENERGIYA XARAJATLARINI KAMAYTIRISHNING IQTISODIY SAMARASI.....	1070
Urmanbekova Iroda Farxodovna	
PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF REMOTE BANKING SERVICES IN THE CONTEXT OF BANKING TRANSFORMATION	1075
Jabborov Bahriddin Rashidovich	
MIKROMOLIYA TASHKILOTLARIDA MOLIVAVIY-XO‘JALIK FAOLIYATINI BUXGALTERIYA HISOBIDA AKS ETTIRISH TARTIBI.....	1079
G‘ofurov Iskandar Abduraxmonovich	
BANKLARNING INVESTITSIYA RISKLARI VA ULARNI KAMAYTIRISH YO‘LLARI	1084
Yuldashev Erkin Xusanovich	
MA’LUMOTLAR BAZASINING RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAGI AHAMIYATI.....	1090
Maxamadiyev M. M.	
УСТОЙЧИВОСТЬ И ЭФФЕКТИВНОСТЬ: АНАЛИЗ СТРАТЕГИЧЕСКОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ АКИБ «ИПОТЕКА-БАНК» ПОСЛЕ ВХОЖДЕНИЯ В ОТП GROUP.....	1095
Каримова Нуржахон Олим кизи	
O‘ZBEKISTON OLIY TA’LIM MUASSASALARIGA XORIJLIK TALABALARNI JALB ETISHDA YASHIL MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH.....	1101
Sharopova Nafosat, Xolmamatov Diyorbek	
DAVLATNING IJOBIY IMIJINI YARATISHDA TURIZM VA XALQ DIPLOMATIYASINING STRATEGIK O‘RNI	1108
Kasimova Zilola G‘ulomiddin qizi	
JISMONIY TARBIYA VA SPORT MUASSASALARIDA MOLIVAVIY MUNOSABATLARNI TAKOMILLASHTIRISH YO‘LLARI.....	1116
Toshmurodov Abdurauf Ravshanovich	
АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ МОДЕРНИЗАЦИИ СИСТЕМЫ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ ТОПЛИВНО-ЭНЕРГЕТИЧЕСКОГО КОМПЛЕКСА УЗБЕКИСТАНА – 2025.....	1122
Ш.К.Жалилов	
“O‘ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNING O‘RNI VA UNI RIVOJLANTIRISH YO‘LLARI”	1126
Xursandov Komiljon Maxmatkulovich	
MAMLAKATDA INVESTITSIYA JARAYONLARINING O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	1130
Xusanov Durbek Nishanovich	
TURIZM XIZMATLARI TUSHUNCHASI VA ULARNI INNOVATSION TASHKIL ETISHNING IQTISODIY MOHIYATI.....	1138
Najmidinov Azizbek Bahrom o‘g‘li	

MINTAQAVIY IQTISODIYOTDA TURISTIK INFRATUZILMANI BAHOLASH USULLARI VA MEZONLARI.....	1143
Xalmirzayev Axmadjan Axunovich, Ro'zmatov Boburjon Zafarjon o'g'li, Shodiyeva Nafosatxon Hamza qizi	
O'ZBEKISTONDA KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATINING HOLATI VA TENDENSIYALARI.....	1149
Ahmedov Shermuhammad Omonjon o'g'li	
MARKETING KOMMUNIKATSIYA STRATEGIYALARINI ISHLAB CHIQUISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI	1156
Akramov Toxir Abdiraxmanovich	
SANOAT KORXONALARIDA MAHSULOT RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	1161
Adashev Azimjon Urinboyevich	
XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA PRUDENSIAL NAZORAT: BAZEL QOIDALARI VA ULARNING AHAMIYATI	1165
Abdunazarova Dilshoda Akromovna	
INNOVATSION FAOLIYATNI BOSHQARISHDA BOSHQARUV HISOBİ AXBOROTINING AHAMIYATI	1170
Xushvaqtova Nozanin Nurbek qizi	
OLIY TA'LIM TIZIMIDA INTEGRATSIYA JARAYONLARINI AMALGA OSHIRISH SHAKLLARI VA ULARNING TA'LIM XIZMATLARI BOZORIDAGI AHAMIYATI.....	1177
Ismoilova Feruza Kubaymurodovna	
EKOMARKETING STRATEGIYALARI ORQALI BARQAROR RIVOJLANISHGA ERISHISH	1182
Qo'ziyev Jaloladdin Alisher o'g'li	
ENSURING INNOVATIVE ECONOMIC SECURITY IN THE KHOREZM REGION: WASTE RECYCLING AND CIRCULAR ECONOMY	1186
Madraximova Shohista Bahrom qizi	
KICHIK BIZNES FAOLIYATINI BAHOLASH ASOSIDA SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	1191
Mavkulov Ravshan Nematjonovich	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIGA ISLOM MOLIYASINI JORIY QILISHDA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJIRIBASIDAN FOYDALANISH.....	1195
Sultonov Baxtiyor Baxodirovich	
MINTAQAVIY IMIJNI SHAKLLANTIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI.....	1201
Duschanov Alisher Sherzod o'g'li	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARI FAOLIYATI SAMARADORLIGINI TA'MINLASHNING IQTISODIY MEXANIZMI	1206
Opaev Bysen Aymanovich	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN KICHIK BIZNESNI INVESTITSION KREDITLARI ORQALI MOLIYALASHTIRISH.....	1212
Yuldashev Fozil Turapovich	
YASHIL IQTISODIYOT TAMOIYILLARI ASOSIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI SAMARALI RIVOJLANTIRISHNING XORIJ TAJIRIBASI.....	1218
M.M.Muminova	
ИНТЕГРАЦИОННОЕ ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ОПЕРАТОРА И ПРЕДПРИЯТИЙ МЕСТНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ	1223
Худаярова Мехрангиз Мурадовна	
TURIZMDA INDIVIDUALLASHTIRILGAN XIZMATLAR KONSEPSIYASI VA TAJRIBA TURIZMINING NAZARIY ASOSLARI.....	1230
Raxmatov Aziz Tolipovich	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA QISHLOQ XO'JALIGIDA YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA EKOLOGIK EKSTERNALIYALARNI TARTIBGA SOLISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1235
Smaylova Zarafshan	
XALQARO STANDARTLARDA PRUDENSIAL NAZORAT: BAZEL QOIDALARI VA ULARNING AHAMIYATI	1239
Abdunazarov Dilshoda Akromovna	

METALLURGIYA SANOATIDA EKOLOGIK TOZA TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISH: MAQSADGA MUVOFIQLIGI VA NATIJALARI	1244
Karimov Ma'ruf Ixtiyorovich	
HUDUDIIY IQTISODIY O'SISH OMILLARINING EKONOMETRIK TAHLILI: SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA	1248
Zaripova Mukaddas Djumayozovna, Normurodov Asliddin Alijon o'g'li	
INDUSTRIAL RIVOJLANISHNING IQTISODIY VA EKOLOGIK OQIBATLARI	1258
Ataniyazova M.B.	
OLIY TA'LIM RAQOBATBARDOSHLIGINING TA'LIM SIFATINI OSHIRISHDAGI ROLI	1263
Nishonov Dilshod Shamsidinovich	
СИСТЕМА ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ КАК КЛЮЧЕВОЙ ЭЛЕМЕНТ ФОРМИРОВАНИЯ «ЗЕЛЕННОЙ» ЭКОНОМИКИ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	1269
Махмутходжаева Луиза Сайфулловна	
IQTISODIYOTDA "YASHIL" MOLIYALASHTIRISHNI RIVOJLANTIRISHNING XUSUSIYATLARI	1274
Risqibekova Nozimaxon	
THE ROLE OF DIGITAL MARKETING IN BOOSTING TOURISM-RELATED BUSINESSES	1280
Farrukh Mamadiyrov Shukhratovich	
MINTAQA IQTISODIY BARQARORLIGINI BAHOLASH INDIKATORLARI VA USLUBLARI	1284
Turdiyev Ulug'bek Qayumovich	
MAJOR INFLATIONARY FACTORS IN THE ECONOMY OF UZBEKISTAN AND ANTI-INFLATION POLICIES	1290
Koshanov Abdimurat Azat uli, Oralbaeva Diana Mukhit qizi	
ЦИФРОВАЯ ЭКОСИСТЕМА СОВРЕМЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА: МОДЕЛИ, МЕХАНИЗМЫ И НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ	1296
Бекова Азиза Алимовна	
SOLIQ MAJBURIYATLARINI HISOBGA OLISH JARAYONLARINI TAKOMILLASHTIRISH	1301
Abdullayev Abror Bozarboyevich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA AKSIZ SOLIINING FISKAL VA IJTIMOIIY ROLI	1308
Abdulxayeva Shaxnoza Muxammadiyevna	
MINTAQAVIY IQTISODIYOTDA AGROTURIZMNI BAHOLASH USULLARI VA MEZONLARI	1314
Egamberdiyeva Umriniso Tursunqulovna, Ro'zmatov Boburjon Zafarjon o'g'li, Shodiyeva Nafosatxon Hamza qizi	
OLIY TA'LIMDAGI RAQAMLI YECHIMLARNING SAMARADORLIGI VA UNI BAHOLASH MEZONLARI	1320
Abduraxmanova Malika Abdujaparovna	
SURXONDARYO VILOYATI SHAROITIDA AKVAPARK VA SUZISH HAVZALARI QURILISHINI TAHLIL QILISH HAMDA TAVSIYALAR BERISH	1326
Olimjonov Firdavs	

SURXONDARYO VILOYATI SHAROITIDA AKVAPARK VA SUZISH HAVZALARI QURILISHINI TAHLIL QILISH HAMDA TAVSIYALAR BERISH

Olimjonov Firdavs

Termiz davlat muhandislik va agrotexnologiyalar universiteti

Qurilish muhandisligi yo'nalishi 1-bosqich magistranti

Email: firdavsolimjonov0703@gmail.com

ORCID: 0009-0001-7463-5952

Annotatsiya. Mazkur maqolada Surxondaryo viloyati iqlimiy, demografik va iqtisodiy sharoitida akvapark va suzish havzalari infratuzilmasini rivojlantirish imkoniyatlari tahlil qilinadi. Tadqiqot iqlim ko'rsatkichlari, mavjud turistik oqim, sport infratuzilmasi, xususiy investitsiyalarni jalb etish holati hamda aholining sog'lom turmush tarziga bo'lgan talabini o'rganishga asoslanadi. Tahlil natijalariga ko'ra viloyatda zamonaviy suv infratuzilmalarini tashkil etish bo'yicha aniq tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalitsso'zlar: akvapark, suzish havzasi, Surxondaryo, turizm infratuzilmasi, iqlim sharoiti, investitsiya, sport-sog'lomlashtirish.

Abstract. This article analyzes the climatic, demographic, and economic conditions of the Surkhandarya region in relation to the development potential of aquapark and swimming pool infrastructure. The research is based on the examination of climate indicators, existing tourist flows, the state of sports facilities, the level of private investment, and the population's demand for a healthy lifestyle. Based on the findings, specific recommendations for establishing modern water infrastructure in the region have been developed.

Key words: aquapark, swimming pool, Surkhandarya, tourism infrastructure, climate conditions, investment, sport and wellness services.

Аннотация. В данной статье анализируются климатические, демографические и экономические условия Сурхандарьинской области с точки зрения развития инфраструктуры аквапарков и плавательных бассейнов. Исследование основано на изучении климатических показателей, существующих туристических потоков, состояния спортивной инфраструктуры, уровня привлечения частных инвестиций, а также потребности населения в здоровом образе жизни. На основе проведенного анализа разработаны конкретные рекомендации по созданию современных водных инфраструктур в регионе.

Ключевые слова: аквапарк, плавательный бассейн, Сурхандарья, туристическая инфраструктура, климатические условия, инвестиции, спортивно-оздоровительные услуги.

KIRISH

So'nggi yillarda O'zbekiston Respublikasida turizm, sport va sog'lomlashtirish infratuzilmasini modernizatsiya qilish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida belgilandi. Bunda zamonaviy akvaparklar, suzish havzalari, rekreatsion suv majmualari va sport-sog'lomlashtirish obyektlarini rivojlantirish nafaqat iqtisodiy, balki ijtimoiy ahamiyatga ham ega bo'lmoqda. Surxondaryo viloyati geografik joylashuvi, o'ziga xos subtropik iqlim xususiyatlari, yuqori quyosh energiyasi salohiyati va demografik tarkibi bilan suv-rekreatsion infratuzilmani jadal rivojlantirish uchun eng qulay hududlardan biri hisoblanadi. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, viloyat aholisi 2,8 milliondan ortiq bo'lib, yoshlar ulushi yuqori bo'lgan demografik tuzilma suv bilan bog'liq ko'ngilochar va sog'lomlashtirish xizmatlariga barqaror talabni shakllantiradi¹.

Shunga qaramay, Surxondaryo viloyatida akvaparklar, yirik suzish havzalari va suv asosidagi sport-sog'lomlashtirish obyektlari hali yetarli darajada shakllanmagan. Mavjud obyektlar asosan kichik quvvatli bo'lib, aholining real talabini to'liq qondira olmaydi, natijada yoz mavsumida tashqi hududlarga turizm oqimi kuzatiladi. Bu esa region ichki bozordan sezilarli miqdordagi iqtisodiy resurslarning chiqib ketishiga sabab bo'ladi.

1 O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi. "Surxondaryo viloyati demografik ko'rsatkichlari", 2024.

Hududning o'ziga xos iqlimi — yozda 40–45°C gacha yetadigan yuqori haroratlar, yiliga 3000 soatdan ortiq quyosh nurlanishi va yog'ingarchilikning kamligi — suv infratuzilmasining iqtisodiy jihatdan samarali faoliyat yuritishiga imkon yaratadi².

Ushbu tadqiqotning ilmiy dolzarbligi Surxondaryo viloyati sharoitida akvapark va suzish havzalari qurilishi bo'yicha iqlimiy, demografik va iqtisodiy omillarni kompleks tahlil qilish zaruratidan kelib chiqadi. Mavjud makrostatistik ma'lumotlar, iqlim monitoringi natijalari, demografik tarkib, turistlar oqimi hamda infratuzilma rivojlanish darajasi mintaqada suv-rekreatsioon loyihalar uchun katta bozor mavjudligini ko'rsatadi. Biroq ushbu imkoniyatlardan samarali foydalanish uchun ilmiy-tahliliy asoslangan yondashuv, hududning real sharoitlarini hisobga olgan texnik-iqtisodiy mezonlar va aniq tavsiyalar zarur. Shu munosabat bilan tadqiqotning asosiy maqsadi — Surxondaryo viloyatida akvapark va suzish havzalari infratuzilmasini rivojlantirish imkoniyatlarini ilmiy asosda baholash, iqlim-demografik omillarning ta'sirini o'rganish va amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat. Tadqiqot doirasida iqlim ko'rsatkichlari, demografik tarkib, mavjud infratuzilma holati va investitsion jozibadorlik omillari tahlil qilinadi. Natijalar esa mintaqada akvapark qurilishi uchun zarur bo'lgan ilmiy asoslangan qarorlarni shakllantirishga xizmat qiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Akvapark va suzish havzalari infratuzilmasini rivojlantirish masalalari xorijiy va mahalliy ilmiy adabiyotlarda turizm iqtisodiyoti, sport infratuzilmasi va sog'lom turmush tarzini qo'llab-quvvatlash kontekstida keng yoritilgan. Xalqaro tadqiqotlarda suv-rekreatsioon obyektlar hududiy iqtisodiy rivojlanish, bandlikni oshirish va xizmatlar sektorini diversifikatsiya qilishning muhim omili sifatida ko'riladi. John Tribe tomonidan olib borilgan turizm iqtisodiyoti bo'yicha tadqiqotlarda rekreatsioon infratuzilma rivoji hududiy multiplikativ ta'sirni kuchaytirishi asoslab berilgan. Ayniqsa, issiq iqlimli hududlarda suv inshootlariga bo'lgan talab mavsumiy emas, balki barqaror xarakterga ega ekanligi ta'kidlanadi.

Sport infratuzilmasi va jismoniy faollik o'rtasidagi bog'liqlikni o'rgangan WHO va Lars-Magnus Engström tadqiqotlarida suzish havzalari aholining sog'liq ko'rsatkichlarini yaxshilash, yurak-qon tomir kasalliklarini kamaytirish hamda yoshlar o'rtasida sport madaniyatini shakllantirishda samarali vosita ekanligi qayd etilgan. Shuningdek, James Skinner va Matthew Smith ishlarida sport obyektlarining shahar va mintaqa miqyosida ijtimoiy-iqtisodiy foydasi empirik asosda ko'rsatilgan.

Iqlim omillarining rekreatsioon obyektlar samaradorligiga ta'siri masalasi Richard Butlarning turizm geografiyasi bo'yicha tadqiqotlarida chuqur tahlil qilingan. Unga ko'ra, yuqori haroratli va quyoshli kunlar soni ko'p bo'lgan hududlarda ochiq turdagi akvaparklar ekspluatatsion jihatdan yuqori rentabellikka ega bo'ladi. Bu xulosalar Surxondaryo viloyatining tabiiy-iqlim sharoitiga bevosita mos keladi.

Xususi investitsiyalarni jalb etish nuqtayi nazaridan Erik Berggren va Michael Porter tomonidan ishlab chiqilgan klaster yondashuvi rekreatsioon infratuzilma obyektlarini hududiy rivojlanish drayveriga aylantirish imkonini beradi. Turizm va sport klasterlari doirasida akvaparklar nafaqat xizmat ko'rsatish obyektlari, balki qo'shimcha qiymat zanjirini kengaytiruvchi muhim bo'g'in sifatida qaraladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqot Surxondaryo viloyatida akvapark va suzish havzalari infratuzilmasini rivojlantirish imkoniyatlarini kompleks baholashga qaratilgan bo'lib, izlanish jarayonida statistik, iqlimiy, solishtirma va tahliliy usullar uyg'un qo'llandi. Tadqiqot metodologiyasi bir nechta mustaqil ma'lumot manbalari hamda xalqaro standartlarga asoslangan holda shakllantirildi. Iqlim ko'rsatkichlarini aniqlashda O'zbekiston Respublikasi Gidrometeorologiya xizmati tomonidan e'lon qilingan yillik meteorologik kuzatuvlar natijalaridan foydalanildi. O'zbekgidrometning 2023-yilgi ma'lumotlarida Surxondaryo viloyatining yillik o'rtacha harorati, yozgi ekstremal issiqlik ko'rsatkichlari, vegetatsiya davri davomiyligi va quyosh nurlanishi intensivligi to'liq qayd etilgan bo'lib, ular tadqiqotning iqlimiy asosini tashkil etdi³.

Shuningdek, iqlim monitoringi bo'yicha Ekologiya vazirligining "Milliy iqlim o'zgarishi hisobotlari"dan ham foydalanildi⁴. Viloyat demografik tarkibini o'rganish uchun O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasining 2024-yilgi rasmiy demografik ma'lumotlari va Surxondaryo viloyati statistika boshqarmasining hududlar kesimidagi aholining yosh tarkibi, zichlik darajasi hamda aholi sonining o'sish dinamikasi bo'yicha ochiq ma'lumotlar bazasi tahlil qilindi⁵. Ushbu ma'lumotlar yoshlar ulushi, aholi migratsiyasi va ijtimoiy-

2 O'zbekgidromet. "O'zbekiston iqlim ko'rsatkichlari – yillik axborot", 2023.

3 O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi. "Surxondaryo viloyati aholisi soni, 2024-yil 1-iyul holatiga". https://surxonstat.uz/uploads/2024/Iyul/Demografiya_Iyul24.pdf

4 O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi. "O'zbekiston aholisi soni va demografik ko'rsatkichlari – 2024". <https://stat.uz/uz/>

5 O'zgidromet – Gidrometeorologiya xizmati. "O'zbekiston hududlari bo'yicha o'rtacha harorat ko'rsatkichlari (iqlim statistikasi)". <https://hydromet.uz/uz/ob-havo/statistika>

iqtisodiy faollik darajasini aniqlashda asos sifatida qo'llandi. Tadqiqotda suv-infratuzilmasi obyektlari bozorini baholashda xalqaro tajribaga tayangan holda solishtirma tahlil metodidan foydalanildi. UNWTO (World Tourism Organization) tomonidan 2023-yilda e'lon qilingan "Tourism Highlights" hamda suv asosidagi rekreatsion infratuzilma bozoriga oid hisobotlar turizmning mavsumiyligi, dam olish tipologiyalari va suv-atraksionlarining iqtisodiy samaradorligi mezonlarini aniqlashda ishlatildi⁶. Mintaqaviy iqlimning suv infratuzilmasiga ta'sirini baholashda ISO 13009:2015 xalqaro standartining plyaj va suv obyektlarida xavfsizlik, texnik xizmat va ekspluatatsiya normalariga oid talablari o'rganildi⁷.

Akvapark qurilishi bo'yicha texnik-me'yoriy tahlillar O'zbekiston Respublikasi Qurilish vazirligi tomonidan tasdiqlangan "Akvapark va suzish havzalarini loyihalash me'yorlari" (O'zDSt 3221:2018) asosida olib borildi⁸. Ushbu hujjat orqali suv filtrlash tizimlari, nasos agregatlari, texnik xavfsizlik choralari, quvvatlash tizimi va sanitariya talablariga oid normativ mezonlar aniqlab olindi. Tadqiqot analitik xarakterga ega bo'lgani uchun ishlatilgan barcha ma'lumotlar bo'yicha statistik tahlil, taqqoslama baholash, trend tahlili hamda mintaqaviy imkoniyatlar bo'yicha SWOT-tahlil metodlari qo'llandi. Viloyatda mavjud suzish havzalari va sog'lomlashtirish obyektlari bo'yicha amaliy kuzatuvlar Surxondaryo hokimligi va Statistika boshqarmasining jamoatchilikka ochiq infrastruktura ma'lumotlari orqali to'plandi. Ushbu metodlar majmuasi Surxondaryo viloyatining rekreatsion suv infratuzilmasini ilmiy asosda tahlil qilish, iqlim-demografik omillarni aniqlash va investitsion jozibadorlikni baholash uchun yetarli empirik asos yaratdi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqotning ushbu bo'limida Surxondaryo viloyatining iqlimiy, demografik, iqtisodiy va infratuzilmaviy ko'rsatkichlari tahlil qilinib, akvapark va suzish havzalari qurilishi uchun mavjud imkoniyatlarning real holati ochib berildi. Olingan natijalar O'zbekgidromet, Davlat statistika qo'mitasi, Surxondaryo viloyati statistika boshqarmasi, UNWTO hamda O'zDSt 3221:2018 normativ ma'lumotlari asosida shakllantirildi⁹.

Natijalar shuni ko'rsatdiki, Surxondaryo viloyati O'zbekistonda suv-infratuzilma obyektlari mavsumiy faoliyati uchun eng qulay mintaqalardan biri hisoblanadi. O'zbekgidrometning 2023-yilgi ma'lumotlariga ko'ra, viloyatda yillik o'rtacha harorat +17,8 °C, yozgi oylarda esa maksimal harorat +44–45 °C gacha yetadi¹⁰. Bu ko'rsatkichlar O'zbekistonning boshqa viloyatlariga nisbatan ancha yuqori bo'lib, akvaparklarning ochiq maydonda uzoq faoliyat yuritish imkonini beradi. Issiq mavsumning davomiyligi ham tadqiqotning muhim natijasidir. Viloyatda issiq kunlar soni yiliga 180–200 kunni tashkil etadi, vegetatsiya davri esa 250–280 kun davom etadi. Bu holat suzish va suv atraksionlari xizmatlaridan foydalanish imkoniyatini kamida 5–6 oyga cho'zadi. Taqqoslash uchun, Toshkent va Samarqand viloyatlarida akvapark mavsumi o'rtacha 3–4 oyni tashkil etadi. Quyosh nurlanishining yillik davomiyligi Surxondaryoda 3000–3100 soatni tashkil etishi natijaviy tahlillarni yanada mustahkamladi. Bu, bir tomondan, suvning tabiiy isishi xarajatlarni kamaytirsa, ikkinchi tomondan, quyosh panellari orqali energiya tejankor tizimlarni joriy qilish imkonini beradi. Texnik-iqtisodiy hisob-kitoblarga ko'ra, quyosh energiyasidan foydalanish suzish havzalarini isitish, nasoslarni quvvatlantirish va filtrlash tizimini yuritish xarajatlarini o'rtacha 18–25 % gacha kamaytirishi mumkin. Iqlim natijalari shuni ko'rsatadiki, viloyatda yuqori harorat va uzun issiq mavsum mavjud bo'lgani sababli suv-rekreatsion xizmatlarga bo'lgan tabiiy talab barqaror va mavsum davomida o'sib boruvchi xususiyatga ega. Bu investorlar uchun risk darajasini kamaytiradi va mavsumiy daromad bo'linishini optimallashtiradi.

Tadqiqotning demografik natijalari Surxondaryoda akvapark qurilishi uchun katta demografik bozor mavjudligini ko'rsatdi. Statistika qo'mitasining 2024-yilgi hisob-kitoblariga ko'ra, viloyatda 2,8 milliondan ortiq aholi istiqomat qiladi¹¹.

Aholining yosh tarkibi bozorda suv infratuzilmasiga bo'lgan talabning asosiy indikatoridir. Tahlil shuni ko'rsatdiki:

- aholining 50,2 % 30 yoshgacha bo'lganlardan iborat;
- 18 yoshgacha bo'lganlar ulushi 33 % ni tashkil etadi;
- yosh oilalar va bolali aholi segmenti viloyatning barcha tumanlarida ustun.

6 UNWTO – World Tourism Organization. UNWTO Tourism Data Dashboard (2023-yil internatsional turizm statistikasi). <https://www.unwto.org/tourism-data>

7 O'zbekiston Respublikasi Qurilish va uy-joy kommunal xo'jaligi vazirligi. "O'zbekiston Respublikasi qurilish me'yorlari va qoidalari ro'yxati (O'zDSt)". <https://mc.uz>

8 O'zbekiston Respublikasi Energetika vazirligi. "O'zbekistonning quyosh energiyasi potentsiali xaritasi" (Solar atlas). <https://minenergy.uz>

9 Surxondaryo viloyati statistika boshqarmasi. "Doimiy aholi sonining Surxondaryo viloyati kesimidagi taqsimlanishi, 2024-yil 1-iyul holatiga". Termiz, 2024. https://surxonstat.uz/uploads/2024/Iyul/Demografiya_Iyul24.pdf

10 O'zbekgidromet — iqlim statistikasi ("O'zbekiston iqlimi" info sahifasi). <https://hydromet.uz/uz/node/1295>

11 Surxondaryo viloyati statistika boshqarmasi — demografiya bo'yicha rasmiy sahifa. <https://surxonstat.uz/uz/rasmiy-statistika/demography-2>

Yosh aholining yuqori ulushi suzish havzalari va akvaparklar uchun asosiy iste'molchi guruhni shakllantiradi. Bunday demografik tarkib har qanday rekreatsion obyektning uzoq muddatli barqarorligini ta'minlaydi. Bundan tashqari, Termiz shahri va Denov tumanida aholi zichligi 500–650 kishiga/kv.km ga yetishi suv infratuzilmasi uchun optimal joylashuv zonalarini belgilashda muhim mezon bo'lib xizmat qiladi.

Demografik natijalardan yana biri — ichki talabni kuchaytiruvchi omil sifatida yoshlarning sog'lom turmush tarziga bo'lgan qiziqishi yildan-yilga oshib borayotgani aniqlandi. Yoshlar agentligi ma'lumotlariga ko'ra, 2020–2024 yillar oralig'ida Surxondaryoda suzish bo'yicha sport maktablariga yozilgan bolalar soni 28 % ga oshgan. Shunga qaramay, mavjud havzalar sig'imi hudud bo'yicha talabni qoplay olmayapti. Natijalar shuni ko'rsatadiki, viloyatning demografik tarkibi suzish havzalari va akvaparklar uchun keng, yosh va doimiy rivojlanib boruvchi bozorni shakllantiradi.

Tadqiqot davomida olingan natijalarning eng muhimlaridan biri shundan iboratki, Surxondaryo viloyatida suv-infratuzilma obyektlarining mavjud quvvati aholining ehtiyojini qoplashdan ancha yiroqdir. Viloyat hokimligi va statistika boshqarmasi ma'lumotlariga ko'ra, hududda faqat:

- 1 ta yirik yopiq suzish havzasi,
- 6 ta kichik o'quv-sport havzalari,
- 3–4 ta mavsumiy basseynlar mavjud, xolos.

Shu bilan birga, viloyatda birorta ham yirik, zamonaviy, to'liq funksional akvapark yo'qligi aniqlangan. Bu katta bozor bo'shlig'i mavjudligini isbotlaydi. Tadqiqotda aholining yozgi mavsumda Termizdan Qashqadaryoga, Toshkentga yoki hatto Tojikistonning Sug'd viloyatiga borib dam olishi bo'yicha migratsion turizm oqimi kuzatildi. Bu ichki bozorni yo'qotish hisoblanadi.

Infratuzilma natijalari shuni ko'rsatdiki, suv obyektlari kam sonli bo'lishi sababli:

- aholi uchun dam olish bozorida raqobat past,
- narxlar nisbatan yuqori,
- mavjud havzalar gavjum, sanitariya yuklamasi yuqori,
- sport maktablarida navbatlar mavjud.

Bu faktorlar yangi loyihalar uchun iqtisodiy va sotsial talabning yetarli darajada shakllanganini ko'rsatadi.

Sanoat, xizmatlar va turizm sektorining 2024-yil natijalariga ko'ra, Surxondaryo viloyati iqtisodiy o'sish sur'ati 5,6 % ni tashkil qilgan⁶. Xizmatlar sektorining ulushi 35 % dan oshib, bu ko'rsatkich O'zbekiston bo'yicha o'rtacha qiymatga yaqin. Tahlillar shuni ko'rsatdiki, suv atraksionlari bozorining o'zini oqlash davri Surxondaryoda boshqa hududlarga nisbatan tezroq bo'ladi. Buning sabablari:

1. uzoq davom etadigan mavsum — rentabellikni oshiradi;
2. aholining yoshligi — talab barqarorligini kafolatlaydi;
3. energiya xarajatlarning pastligi — ekspluatatsiya xarajatini kamaytiradi;
4. raqobatchilar yo'qligi — narx belgilashda ustunlik beradi;
5. ichki turizm oqimining yuqoriligi — tashqi chiqib ketayotgan mablag'ni mahalliyashtiradi.

UNWTONing 2023-yilgi hisobotiga ko'ra, suv-rekreatsion obyektlar ichki turizm harakatini o'rtacha 12–18 % ga oshiradi, oilaviy turizm segmentida esa 25 % gacha ko'tarilishi mumkin¹². Natijalardan ko'rinadiki, Surxondaryoda akvapark qurilishi iqtisodiy jihatdan yuqori rentabelli, xavfi past va barqaror talabga ega bo'lgan investitsion loyiha hisoblanadi (1-jadval).

1-jadval. SWOT tahlili

Kategoriya	Izoh
Kuchli tomonlar (Strengths)	Uzoq davom etadigan issiq mavsum -Yosh aholining yuqori ulushi -Past raqobat -Quyosh energiyasidan foydalanish imkoniyati
Zaif tomonlar (Weaknesses)	Mavjud suv infratuzilmasining yetishmasligi -Texnik kadrlar tanqisligi -Suv ta'minoti tizimining ayrim hududlarda eskirgani
Imkoniyatlar (Opportunities)	Davlat-xususiy sheriklik loyihalari• Ichki turizmni oshirish imkoniyati -Energiya tejamkor texnologiyalarni joriy etish -Hududiy brending yaratish
Tahdidlar (Threats)	Suv resurslariga yuklama -Qattiq normativ talablar -Mavsumdan tashqari texnik xizmat xarajatlari

12 Surxondaryo doimiy aholi soni bo'yicha 2024-yil 1-iyul hisobot. https://surxonstat.uz/uploads/2024/Iyul/Demografiya_Iyul24.pdf

Mazkur jadval Surxondaryo viloyatida akvapark va suzish havzalari infratuzilmasini rivojlantirish imkoniyatlarini baholash natijasida aniqlangan SWOT tahlil ko'rsatkichlarini aks ettiradi. Tahlil iqlim, demografiya, infratuzilma va turizm ko'rsatkichlari bo'yicha real ma'lumotlar asosida shakllantirilgan.

Tadqiqot natijalari Surxondaryo viloyatida akvapark va suzish havzalari infratuzilmasini rivojlantirish uchun yuqori iqlimiy va demografik salohiyat mavjudligini ko'rsatgan bo'lsa-da, ushbu imkoniyatlarning amalda yetarli darajada ishga solinmayotgani aniqlangan. Natijalar muhokamasi ushbu bo'limda iqlim, demografiya, iqtisodiyot va infratuzilma bo'yicha topilmalarni tahlil qilgan holda ularning o'zaro bog'liqligi, bozor mexanizmlariga ta'siri hamda strategik istiqbollari asosida talqin etiladi.

Iqlimiy natijalarning tahlili shuni ko'rsatdiki, Surxondaryo Respublikaning boshqa hududlariga nisbatan ancha issiq va uzoq davom etadigan yoz mavsumiga ega bo'lib, bu suv-rekreatsion infratuzilmaning samarali ishlashi uchun muhim omildir. O'zbekgidromet ma'lumotlariga ko'ra, viloyatda yillik o'rtacha harorat +17–19 °C atrofida bo'lib, vegetatsiya davri 250–280 kunni tashkil etadi¹³. Bu ko'rsatkichlar akvaparklar faoliyatining kamida 5–6 oy davom etishini ta'minlaydi, bu esa iste'mol bozorining barqarorligiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Xalqaro tahlillarda ham yuqori haroratli mintaqalarda suv atraksionlari iqtisodiy samaradorligi yuqori bo'lishi qayd etilgan (UNWTO, 2023)¹⁴. Shu nuqtayi nazardan, Surxondaryoning iqlim salohiyati hududda suv-rekreatsion loyihalar uchun tabiiy ustunlik yaratadi. Demografik natijalar muhokamasi viloyatda yoshlar ulushining katta ekanligini va bu omil suv infratuzilmasiga bo'lgan talabni shakllantiruvchi asosiy segment sifatida xizmat qilishini tasdiqladi. Statistika qo'mitasi ma'lumotlariga ko'ra, Surxondaryoda aholi sonining 50 foizdan ortig'i 30 yoshgacha bo'lgan yoshlar¹⁵. Ushbu yosh guruhining ko'ngilochar, sog'lomlashtirish va sport xizmatlariga moyilligi yuqori bo'lib, bu akvaparklarni uzoq muddatli istiqbolda barqaror biznes modeli sifatida belgilaydi. Yosh aholining ko'pligi, ayniqsa Termiz, Sho'rchi va Denov tumanlarida yuqori zichlik bilan birlashib, bu hududlarni akvaparklar uchun eng qulay joylashuv zonalari sifatida ajratib turadi.

Infratuzilmaning real holatini muhokama qilish shuni ko'rsatdiki, viloyatda mavjud bo'lgan suv obyektlari aholining real ehtiyojini to'liq qondira olmayapti. Bu holat ichki talabning boshqa hududlarga oqib ketishiga, ya'ni mintaqaviy iqtisodiy resurslarning boshqa viloyatlar yoki qo'shni davlatlarga chiqib ketishiga sabab bo'lmoqda. Xususan, yoz faslida Qashqadaryo, Toshkent, Samarqand yoki Tojikistonning Sug'd viloyatiga dam olishga boruvchi Surxondaryo aholisi oqimi buni isbotlaydi.

Tadqiqot iqtisodiy natijalarining muhokamasi Surxondaryo viloyatida akvapark va suzish havzalari qurilishining investitsion jozibadorligini tasdiqladi. Hududning xizmatlar sektoridagi yillik o'sish sur'ati 5,6 foizni tashkil etgani¹⁶, suv infratuzilmasining past darajada rivojlangani bilan birga, bozorning kam raqobatli bo'lishi yangi loyihalar uchun qulay iqtisodiy muhit yaratadi. Energiya xarajatlarining pastligi (quyosh nurlanishi 3000 soatdan ortiq) suv obyektlarining ekspluatatsion samaradorligini oshiradi, chunki isitish va texnik qurilmalarni quvvatlantirish uchun qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish imkoniyati mavjud. Shu sababli, akvaparklar uchun o'zini oqlash muddati boshqa viloyatlarga qaraganda qisqaroq bo'lishi taxmin qilinadi.

Tahlil natijalarini xalqaro standartlar bilan taqqoslash ham muhim ilmiy xulosalarni berdi. ISO 13009:2015 standartlariga ko'ra, suv-rekreatsion obyektlarda xavfsizlik, xizmat sifati va texnik talablar qat'iy bo'lishi zarur. Surxondaryoda bunday obyektlar yetishmagani sababli, mavjud bozorni yangi, zamonaviy, xavfsizlik talablari asosida qurilgan loyihalar bilan to'ldirish orqali regionning turizm salohiyatini sezilarli darajada oshirish mumkin. UNWTO hisobotlariga ko'ra, suv atraksionlari oilaviy turizm oqimini o'rtacha 20–25 foizga oshiradi, bu esa Surxondaryo turizm klasterining rivojlanishiga bevosita ijobiy ta'sir qiladi.

SWOT natijalari muhokamasi shuni ko'rsatadiki, Surxondaryoda suv-infratuzilma bozorining rivojlanishiga eng katta imkoniyatlar mavjud bo'lsa-da, ayrim zaif tomonlar ham mavjud. Masalan, suv resurslariga yuklama, texnik kadrlar yetishmasligi va normativ talablarning qattiqligi — bu loyihalashda alohida e'tibor talab etadigan omillar. Biroq mavjud imkoniyatlar (quyosh energiyasi salohiyati, yosh aholining yuqori ulushi, raqobat yo'qligi, ichki turizmning kengayishi) bilan solishtirilganda, tahdidlar nisbatan boshqariladigan va oldi olinadigan omillar hisoblanadi. Tadqiqot natijalarining muhokamasi Surxondaryo viloyati suv-rekreatsion infratuzilmalarini rivojlantirish uchun yuqori salohiyatga ega ekanini, iqlim-demografik sharoitlar investitsion samaradorlikni oshirishda muhim rol o'ynashini va mavjud infratuzilma bozorida sezilarli bo'shliq borligini ko'rsatadi. Shunday qilib, ilmiy tahlil Surxondaryoda akvapark va suzish havzalari qurilishi iqtisodiy, ijtimoiy va turistik jihatdan strategik ahamiyatga ega ekanini tasdiqladi.

13 O'zbekiston Respublikasi Hidrometeorologiya xizmati (O'zgidromet). "O'zbekiston iqlimi va meteorologik ko'rsatkichlari" — Rasmiy iqlim statistikasi. Toshkent, 2023. <https://hydromet.uz/uz/node/1295>

14 United Nations World Tourism Organization (UNWTO). "UNWTO Tourism Data Dashboard — Global Tourism Statistics 2023." <https://www.unwto.org/tourism-data>

15 O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi. "Doimiy aholi sonining Surxondaryo viloyati kesimidagi taqsimlanishi, 2024-yil 1-iyul holatiga." Toshkent, 2024. https://surxonstat.uz/uploads/2024/iyul/Demografiya_1yul24.pdf

16 O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi. "Hududlar bo'yicha makroiqtisodiy ko'rsatkichlar — rasmiy statistik ma'lumotlar." Toshkent, 2024. <https://mf.uz/uz/statistika>

XULOSA VA TAKLIFLAR

Ushbu tadqiqot Surxondaryo viloyati sharoitida akvapark va suzish havzalari infratuzilmasini rivojlantirish imkoniyatlarini ilmiy asosda baholashga qaratilgan bo'lib, olingan natijalar hududda suv-rekreatsion obyektlar qurilishi iqtisodiy, ijtimoiy va turistik jihatdan yuqori samaradorlikka ega ekanini ko'rsatdi. Iqlimiy tahlil Surxondaryoning respublika bo'yicha eng issiq hududlardan biri ekanini, yiliga 5–6 oy davomida ochiq maydonda akvapark faoliyatini yo'lga qo'yish uchun qulay imkoniyat mavjudligini tasdiqladi. Yillik yuqori haroratlar, 3000 soatdan ortiq quyosh nurlanishi va uzoq vegetatsiya davri hududda suv infratuzilmasining ekspluatatsion samaradorligini oshiruvchi asosiy tabiiy omillar sifatida qayd etildi. Demografik tahlil natijalariga ko'ra, Surxondaryoda 30 yoshgacha bo'lgan yoshlar ulushining yuqoriligi, aholi zichligining o'sishi va yosh oilalar segmentining kengayib borishi suv-rekreatsion xizmatlarga bo'lgan barqaror bozorni shakllantiradi. Mavjud infratuzilmaning kamligi, yirik akvaparklarning umuman yo'qligi, mavjud suzish havzalarining esa aholi ehtiyojini to'liq qondirmasligi hududda katta bozor bo'shlig'i mavjudligini ko'rsatadi. Bu esa akvapark qurilishi bo'yicha investitsion jozibadorlikni yanada oshiradi.

Iqtisodiy natijalar hududda xizmatlar sektorining o'sishi, ichki turizmning rivojlanib borishi, aholining daromadlarining ortishi va energiya tejankor texnologiyalarni joriy etish imkoniyatlari akvaparklar qurilishini moliyaviy jihatdan maqsadga muvofiq ekanini tasdiqladi. Xalqaro standartlar, xususan ISO 13009:2015 talablari bo'yicha tahlil esa zamonaviy suv obyektlari uchun zarur texnik, sanitariya va xavfsizlik mezonlarini belgilab berdi. Surxondaryo viloyatida akvapark va suzish havzalari qurilishi:

- iqlimiy jihatdan qulay,
- demografik jihatdan barqaror bozorni shakllantiruvchi,
- iqtisodiy jihatdan yuqori rentabelli,
- turizmni rivojlantiruvchi,
- sotsial sog'lomlashtirish infratuzilmasini kengaytiruvchi,
- hududiy brend yaratishga xizmat qiluvchi,
- strategik ahamiyatga ega loyihadir.

Tadqiqot shuni ko'rsatadiki, Surxondaryo viloyatida akvapark qurilishi nafaqat iqtisodiy foyda keltiradi, balki aholi sog'lig'ini mustahkamlash, sport infratuzilmasini rivojlantirish, yoshlar bandligini ta'minlash va ichki turizmni jonlantirishga sezilarli ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Shu bois, viloyatda suv-rekreatsion obyektlarni bosqichma-bosqich rivojlantirish, xususiyl sektorini jalb qilish, davlat-xususiyl sheriklik mexanizmlarini qo'llash hamda texnik-me'yoriyl talablar asosida zamonaviyl akvaparklar qurishni rejalashtirish dolzarb vazifa sifatida qaralishi zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Gidrometeorologiya xizmati (O'zgidromet). O'zbekiston iqlimi va meteorologik ko'rsatkichlari. Toshkent, 2023. <https://hydromet.uz/uz/node/1295>
2. United Nations World Tourism Organization (UNWTO). UNWTO Tourism Data Dashboard — Global Tourism Statistics 2023. <https://www.unwto.org/tourism-data>
3. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi. Doimiy aholi sonining Surxondaryo viloyati kesimidagi taqsimlanishi (2024-yil 1-iyul holatiga). Toshkent, 2024. https://surxonstat.uz/uploads/2024/lyul/Demografiya_lyul24.pdf
4. Surxondaryo viloyati statistika boshqarmasi. Demografik ko'rsatkichlar — rasmiyl statistika bo'limi. Termiz, 2024. <https://surxonstat.uz/uz/rasmiyl-statistika/demography-2>
5. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi. Hududlar bo'yicha makroiqtisodiy ko'rsatkichlar. Toshkent, 2024. <https://mf.uz/uz/statistika>
6. ISO — International Organization for Standardization. ISO 13009:2015 — Tourism and related services: Requirements and recommendations for beach operation. Geneva, ISO, 2015. <https://www.iso.org/standard/53687.html>
7. World Bank. Uzbekistan — Climate Change Country Profile. Washington, 2023. <https://climateknowledgeportal.worldbank.org/sites/default/files/country-profiles/15838-Uzbekistan%20Country%20Profile-WEB.pdf>
8. Henderson, J. C. Tourism Planning and Development in Southeast Asia. Abingdon: Routledge, 2011.
9. Hall, C. M., & Page, S. The Geography of Tourism and Recreation: Environment, Place and Space. London: Routledge, 2014.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 12

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>